

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 651/2024-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou, Urbánkova 1562/6, Košice, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-58C/50/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-58C/50/2017 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B2-58C/50/2017 **prikazuje** konať bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **1 500 eur**, ktoré je Mestský súd Bratislava IV **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **713,96 eur** a tieto zaplatiť jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevychováje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. novembra 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu v civilnom spore. Okrem toho žiada mestskému súdu prikázať konať bez zbytočných prietahov s tým, že jej bude priznané primerané finančné zadosťučinenie 4 000 eur.

II.

2. Sťažovateľka sa žalobou z augusta 2017 proti ministerstvu vnútra a riaditeľovi oddelenia dokladov okresného riaditeľstva Policajného zboru domáha ochrany osobnosti a nemajetkovej ujmy 7 000 eur za neoprávnené sprístupnenie jej osobných údajov o vysokoškolskom titule inej osobe. Sťažovateľka v novembri 2017 na výzvu súdu na zaplatenie súdneho poplatku z augusta 2017 požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov, o čom súd rozhodol v januári 2018. Súd v apríli 2018 vyzval žalovaných vyjadriť sa k žalobe, ku ktorej sa ministerstvo vyjadrilo v júni 2018. K tomu sa v júli 2018 sťažovateľka vyjadrila v ruštine, na čo ju súd v septembri 2018 vyzval predložiť toto vyjadrenie v slovenčine, keďže žaloba aj návrh na oslobodenie od súdneho poplatku boli v slovenčine. Súd v novembri 2018 v nadväznosti na žiadosť sťažovateľky ako príslušníčky národnostnej menšiny o konanie v ruštine ustanovil prekladateľa, ktorý doručil preklad žalobnej repliky sťažovateľky v decembri 2018. Súd v januári 2019 rozhodol o odmene prekladateľa a vo februári 2019 doručil repliku sťažovateľky na vyjadrenie žalovaným. V marci 2019 zadal prekladateľovi preložiť dupliky žalovaných, ktoré po ich preložení v apríli 2019 zaslal sťažovateľke na vedomie.

3. Súd pojednávanie nariadené na október 2019 zrušil pre povinnosti sudkyne. Pojednávanie nariadené na december 2019 zrušil na žiadosť sťažovateľky pre jej práceneschopnosť, nový termín určil na koniec januára 2020 a vyzval sťažovateľku, aby sa na ňom v prípade pretrvávajúcej práceneschopnosti dala zastúpiť. Sťažovateľka v januári 2020 požiadala súd o nariadenie termínu pojednávania až po predpokladanom ukončení jej práceneschopnosti v apríli 2020 a výzvu súdu na zastúpenie na pojednávaní odoslanú začiatkom januára 2020 si prevzala až vo februári 2020 po termíne pojednávania. Preto súd pojednávanie nariadené na január 2020 zrušil a opakovane vyzval sťažovateľku na zastúpenie na pojednávaní nariadenom na marec 2020. Súd pojednávania nariadené na marec a október 2020, január a apríl 2021 zrušil pre protipandemické opatrenia. V septembri 2021 súd opravil uznesenie o výške odmeny prekladateľa.

4. Súd v októbri 2024 vyzval sťažovateľku vyjadriť sa, či žiada pokračovať v konaní v ruštine, keďže jej posledné podanie bolo rozsiahle a v slovenčine, na čo sťažovateľka v decembri 2024 odpovedala, že žiada konať v ruštine. Súd v decembri 2024 uznesením zastavil konanie proti žalovanému okresnému riaditeľstvu Policajného zboru pre nedostatok procesnej subjektivity a ustanovil prekladateľa, ktorému dal preložiť toto uznesenie a predvolanie na pojednávanie nariadené na február 2025, aby ich mohol doručiť sťažovateľke.

III.

5. Sťažovateľka namieta priet'ahy trvajúce od septembra 2020, keď okresnému súdu zaslala vyjadrenie, no odvtedy je súd nečinný. Zdôrazňuje, že k priet'ahom nijak neprispela a jej vec je bežná, no postup súdu zvyšuje stav jej právnej neistoty a znásobuje jej emocionálne útrapy. Z toho vyvodzuje aj potrebu priznania finančného zadost'učinenia.

6. Mestský súd uznal nečinnosť od októbra 2021, keď vyplatil prekladateľovi odmenu, do októbra 2024, keď vyzval sťažovateľku vyjadriť sa k pokračovaniu v konaní v ruštine. To odôvodňuje množstvom vecí starších ako vec sťažovateľky, opakovanou personálnou nekompletnosťou oddelenia, pandémiou a reformou súdnej mapy.

IV.

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

8. Rozhodovanie všeobecných súdov o ochrane osobnosti patrí do ich bežnej agendy. Vec nemožno hodnotiť ako právne či skutkovo zložitú. Zo správania sťažovateľky nemožno vyvodit' jej záujem na čo najrýchlejšom rozhodnutí. Opakovane si súdom doručované písomnosti nepreberala pri prvom pokuse o ich doručenie a vždy až ku koncu úložnej lehoty. Napriek tomu, že z podaní sťažovateľky je zrejmé, že hovorí a rozumie po slovensky, z rozmaru žiada konať v ruštine. K vyjadreniu ministerstva k žalobe sa bez jeho prekladu do ruštiny rozsiahlo vyjadrila, hoc v ruštine. Žiadosť o nariadenie termínu pojednávania až po ukončení jej práceneschopnosti z januára 2020 podala v slovenčine bez uvedenia, že jej so spísaním pomáhala iná osoba, ako tomu bolo pri iných jej podaniach.

9. Čo sa týka postupu mestského súdu, tak ten bol po začatí konania plynulý. Plynule a bezodkladne priznal sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov, realizoval doručovacie úkony a úkony súvisiace s prekladom listín. Administratívne úkony súvisiace s prekladom (opakujúce sa uznesenia o ustanovení prekladateľa a výške jeho odmeny a vyplatenie odmien prekladateľovi) len v zanedbateľnej miere ovplyvnili celkovú dĺžku konania. Nesústredene súd postupoval, keď vyzval sťažovateľku vyjadriť sa, či v nadväznosti na jej nejasné podanie berie žalobu späť proti okresnému riaditeľstvu, no o štyri roky konanie proti nemu bez vyjadrenia sťažovateľky pre nedostatok procesnej subjektivity zastavil.

10. Hoci súd pri rušení termínov pojednávania nové termíny nariad'oval v krátkych časových odstupoch, rozhodujúce je to, že zo siedmich nariadených pojednávania sa počas sedem a pol roka trvajúceho konania nekonalo ani jedno. Rozhodujúca je aj nedôvodná tri a polročná nečinnosť súdu, keď od zrušenia termínu pojednávania v marci 2021 do výzvy sťažovateľky z októbra 2024 nevykonal s výnimkou opravy vlastného uznesenia žiadny úkon. Tým došlo k porušeniu ústavných práv sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote. Preto bolo v tejto časti ústavnej sťažnosti vyhovené a mestskému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázané, aby konal bez zbytočných prietahov.

11. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušenia základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k tomu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). S prihliadnutím na tri a pol roka trvajúcu nedôvodnú nečinnosť súdu v konaní vo veci, ktoré pre sťažovateľku nemá osobitný význam, a správanie sťažovateľky bolo sťažovateľke priznané finančné zadosťučinenie 1 500 eur s tým, že vo zvyšku nebolo jej návrhu vyhovené.

12. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľky odôvodňuje, aby jej mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré jej vznikli zastúpením advokátom. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie

právnych služieb v znení neskorších predpisov, čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 343,25 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 13,73 eur) predstavuje 713,96 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2025

Robert Šorl
predseda senátu